16de JAARGANG CURAÇAO DEN 1sten JULI 1899. No. 809

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.

Curaçao, 30 Juni.

DE WEST-INDISCHE EILANDEN.

Dezer dagen ontvingen wij van den Heer J. H. J. HAMELBERG, Archivaris der kolonie, een overdruk van zijn artikel *De West-Indische Eilanden*, voorkomende in de *Vragen des Tijds*.

Dat de Heer HAMELBERG met warmte strijdt voor de belangen en voor den vooruitgang onzer kolonie, is overbekend; echter straalt uit niet een artikel van zijn hand zooveel gloed als uit dit, dat hij—en met recht—wil beschouwd zien als "Een beroep op het nederlandsche volk." Mochten wij over meer plaatsruimte beschikken dan ons weekblad biedt, geen twijfel, wij brachten het geheele artikel onder de oogen onzer lezers; nu echter zijn wij gedwongen ons te bepalen tot een kort verslag van hetgeen onze Archivaris schreef. Wij hopen nochtans, dat dit kort verslag meewerken zal om het oorspronkelijk stuk in ruimer kring te doen kennen en vooral te doen lezen.

De Heer HAMELBERG werpt een blik op de Engelsche koloniën in West-Indië en vergelijkt den toestand der Engelsche eilanden, Jamaica en Trinidad uitgezonderd, met den staat van verval, waartoe de West-Indische bezittingen van Nederland zijn geraakt. De voornaamste aanleidende oorzaak van dat verval is volgens den schrijver te zoeken in de beetwortelsuikerindustrie, welke de suikerrietcultuur verdrong. Toch hield men in West-Indië vast aan die cultuur, ofschoon van alle kanten waarschuwende stemmen opgingen: de crisis echter, die volgde, kon niet doorstaan worden en toen verdween de welvaart, waarop West-Indië zich eenmaal beroemen mocht.

Aan eigen schuld dus heeft de West haar armoede te wijten, doch ook het plaatselijk bestuur, waar het niet zorgde, dat de suikercrisis zooals op Jamaica met goed gevolg kon worden doorgemaakt, heeft deel in die schuld. Mogen daarom de West-Indische eilanden aan hun lot worden overgelaten en mag men meegaan met het Engelsche parlementslid Labouchère, die volgens Chamberlain *would let these colonies rot?* Volstrekt niet!

Het moederland heeft den duren plicht de West-Indische kolonies uit den staat van ellende op te heffen om goed te maket, wat het vroeger verzuimde, maar ook omdat "de bevolking dáár is niet, zooals in de meeste kolonies, wat zij zich zelf heeft gemaakt, doch zij is, wat het moederland er van heeft gemaakt."

Wij laten thans den Heer HAMELBERG aan het woord, die ons de leidende gedachte weergeeft van de Engelsche commissie, welke ter verbetering van den toestand uitgezonden werd naar de Engelsche bezittingen in West-Indië.

Terwijl wij in andere kolonies de daar door ons gevonden bevolking zich zelf lieten ontwikkelen en haar daarbij steunden, werd de bevolking onzer west-indische kolonies gevormd door menschen, die wij er tegen hun zin van elders hebben heengebracht. Toen het in het belang was van het moederland om die bevolking onder het slavenjuk te doen gebukt gaan, toen door die politiek gedurende ettelijke jaren ook in het moederland groote rijkdommen werden verworven — toen nam het moederland ook de verantwoordelijkheid voor het verdere lot dier bevolking op zich. Het werd daarvan niet bevrijd, toen het zedelijkheids — en het rechtvaardigheidsgevoel zegevierden, toen men de slaven emancipeerde. Het is waar dat toen honderdduizenden door het moederland werden ten offer gebracht, doch daarmee deed het zijne schuld niet geheel af. Er bestaat verantwoordelijkheid, die met geld niet is af te koopen en het is niets minder dan onzedelijk, door het offeren van eenige tonnen gouds zich van de verantwoordelijkheid voor het verdere lot eener uit zucht op winstbejag geïmporteerde bevolking te willen doen rusten op enkele weinige kolonisten, die met het emancipeeren dier bevolking misschien sympathiseerden, doch er in elk geval totaal door werden geruïneerd.

En nu de middelen tot verbetering van den toestand? De Engelsche commissie geeft ze ons aan: In de eerste plaats het bevorderen van den kleinen landbouw, dan mogen ook de belangen der suiker-industrie niet uit het oog worden verloren en moet er zorg worden gedragen ook voor die zaken, die het uitsluitend beoefenen van den kleinen landbouw niet tót zijn recht zouden doen komen. „Zeker, er zijn moeilijkheden aan de toepassing dier middelen verbonden, maar de commissie wijst ook den weg aan, waarlangs men komen kan tot een oplossing der moeilijkheden. Wij zullen straks uit den mond van Chamberlain vernemen, hoe de ernstigste der twee *drawbacks* volgens het advies der commissie geheel kan worden weggenomen." Zien wij thans eerst, wat het Engelsche volk doen wil voor zijne kolonies.

De Heer HAMELBERG is aan het woord:

Na te voren van het parlement de toestemming te hebben verkregen tot het aanzuiveren van de tekorten der west-indische eilanden (waarvan een bedrag van *f.* 971.400 — werd uitgegeven tot het afdoen der koloniale schuld van St. Vincent alléén) diende Chamberlain in de zitting van het lagerhuis van 2 Augustus ll. een voorstel in om een begin te maken met de uitvoering der door de west-indische commissie voorgestelde maatregelen. Hij vroeg daartoe voor het loopende jaar een bedrag aan van *f.* 3.242.172—alles waarover men dit jaar nog kon beschikken—doch hij deelde mede, dat het totaal bedrag, vereischt om aan de voorstellen der commissie gevolg te geven, op *f.* 9.000.000 werd berekend.

De commissie had gemeend te moeten aanraden: 1° Verbetering der communicatie-middelen tusschen de eilanden onderling, tusschen hen en Amerika, als de naastbijgelegen marktplaats, en later ook tusschen hen en Engeland; 2° De gelegenheid open te stellen om de bevolking zich met voordeel op den kleinen landbouw te doen toeleggen.

In een zeer welsprekende, meer dan twee uur lange rede, lichtte Chamberlain de plannen der commissie toe.

....

De verantwoordelijkheid van het moederland voor de toekomst der west-indische eilanden — een punt, door de commissie met den meesten ernst besproken—beaamde Chamberlain ten volle, en met warmte verdedigde hij het voorstel der commissie om door de vestiging van botanische stations op de eilanden en het onderrichten der bevolking in de beginselen der landbouwkunde den kleinen landbouw te bevorderen............ De uitgaaf voor de op de eilanden op te richten plantentuinen raamde Chamberlain op *f.* 210.000 's jaars en met die uitgaaf zou moeten worden voortgegaan, indien de proef het vooruitzicht opende van te zullen slagen.

Na daarna ook te hebben overgenomen de voorstellen der commissie tot verbetering der middelen van verkeer, waarvan hij de jaarlijksche kosten op *f.* 240.000 raamde, ging Chamberlain over tot het verdedigen van het voorstel der commissie tot bescherming van de suikerindustrie en vroeg hij een som aan van *f.* 1.440.000 om de voorloopige kosten voor een centraalfabriek op het eiland Barbados te dekken. (De totale kosten van een van alle verbeteringen voorziene fabriek raamde Chamberlain op *f.* 3 000.000).... ....

Deze rede van Chamberlain werd in het parlement onder toejuichingen aangehoord en, gelijk de schrijver verklaart, "met een groote meerderheid — 178 stemmen tegen 40 — erkende Engeland volksvertegenwoordiging de verantwoordelijkheid,

FEUILLETON.

HONOR I COMBATE.

———o——— (7)

—Ta esai ta su único amor, Von Glockner tabata bofon, i si Erna canta algo pa bo tendé, bo mester a gana masjar aprecio cerca djé.

No ta mehor nos bam keier un poco afor? senjora Von Glockner tabata puntra Erna. Ta agradabel p'afor.

Ora nan a jega afor el a cohé Erna su mân i tabata conté distraidamente di Anne-Marie, Groszhofer i Frans, di es jaagdor. Su comunicacion a caba coe pidimentoe, si é kier judé, koe Frans por haja e puesto vacante di wardador di mondi di Hartenstein.

—Coe esai lo bo no bini clar liger, tanta, tabata Erna su respondi. Bo no sabi koe pronto papa lo no tin mester di wardador di mondi mas?

— Ai, asina maloe cos no ta ainda.

— Ainda nó, ma lo bira. Kiko tio Glockner ta papia di es paloenan di *hava?*

— E ta masjar inkieto, Erna. Mi a primintié, koe lo mi larga jama Steinfels, afin koe mi esposo por doena bo tata un spiertamentoe. Ma com nos lo juda Anne-Marie awor?

Erna a hiza su scouder i dici coe indiferencia:

— E mester saca Frans for di su cabez i casa coe Cristian di "Groszhof." Anto es estado lastimoso di moelina a caba. Lo ta basta fatal, si mester bendé es propiedad, solamente pasobra Amerike........

—Kier un otro, senjora Von Glockner a interrumpié rabiar. Com ta awor coe bo? Bo ta tené cuenta solamente coe cifra i bo ta keré koe placa solamente ta haci feliz? Bo a comprometé caba coe Erich Neinstetten, loco koe bo ta?

— Podiser placa no ta haci feliz, Erna a respondé, mi no tabatin ocasion di haci prueba. Mi sabi solamente ta kiko, ora bo no tin.... Ata nos bisjita ta bini. Larga nos bam contré.

Ora koe nan tabata solamente algun paso for di Hans Otto, Erna a tira su manoe na garganta di su tanta i dici coe né den su orea:

— No rabia mas.... I mi no a comprometé mi ainda tampoco.

Es harimentoe poco bergonzoso, koe Erna a larga, companjar di su palabranan a doené un nobo atraccion den bista di Steinfels.

El a mira awor di mas parti emocion di alma pintar riba Erna su cara i é tabata corda coe entusiasmo, koe un estudio mas aleuw di un carácter tan original mester ta interesante.

Es dos mugernan tabata hala es hoben su atencion riba diferente bista boenita. Nan tabata bisé, koe es ruina tras di paloenan na barica di ceroe dilanti castiljo, tabata último restp di es castiljo original. Tocanti di es lugar ai, tin diferente cuenta koe nan ta papia; hendenan di ai banda tabata hui e lugar ai, asina koe coeminza bira scur.

Entretantoe es senjor di castiljo i Von Glockner tabata para na trapi di hardin den un gran combersacion. Es majoor tabata mira su sobrino coe un bista orguljosa i negativa i su sobrino tabata observé coe un tono serio:

— Ora mi a tendé, tabata parcé mi imposibel, ma mi ta spera ainda koe lo ta exageracion. Sigur lo bo kier a snoei es paloenan i nan a plama noticia koe ta toer paloe bo kier corta.

—Loké bo a tendé, ta berdad, Arnold Harteneck tabata confirmé, mientra é tabata kita sjinisji for di su sigaar. Toch lo mi kier sabi pakiko bo ta keré necesario di califica es noticia ai pa "imposibel."

—Esai mester di un aclaracion ainda? Von Glockner a respondé coe admiracion. Bo a perdé bo sintir anto?

—Bo no por descostumbra bo di es manera fuerte ai di papia? Si un hende de pasa algun tempoe den compania di otro clasa di hende, anto é mester coeminza di nobo....hm, na sinja modo di papia di su tera.

Na cualkier otro ocasion es respondi ai di Harteneck lo a hacié rabia. Awé el a tenéle calmo.

—Bo no ta corda henteramente mas na bo jioe? Com lo bo respondé un dia coe né, si é mester haja es herencia asina limpi coe un sabana?

Es palabranan ai a haci Von Glockner a frega su manoe significativamente.

—Mi ta senjor i maestro di *Hartenstein*, es majoor a respondé fuertemente. Mi no tin di doena ningun hende cuenta.

—Ta duele, koe propiedadnan di Harteneck no ta un herencia koe no por ta pasar pa otro, Von Glockner a respondé rabiar.

—Lo bo permiti mi di tin un otro idea airiba. Di toer manera, pa mi ta basta scur, di com hustamente bo, por ta tan entusiasta riba un herencia asina.

—Mi ta comprendé bo, Arnold. Bo kier bisa, koe pa mi esposa i mi mester

die het voor het lot van West-Indië had op zich genomen en haar plicht om daarvoor zoo noodig offers te brengen."

Na aldus op het voorbeeld van Engeland gewezen te hebben, komt de Heer HAMELBERG geleidelijk ertoe om te vragen: "Valt er uit Engelands wijze van optreden voor de belangen zijner west-indische kolonies iets te leeren voor ons, Nederlanders?" En het antwoord klinkt met het volste recht: "Ik geloof zeer veel, en ik geloof ook, dat ons gevoel van eigenwaarde er niet kan door worden gekwetst, indien wij een les ontvangen van de eerste koloniale mogendheid der wereld."

Dat het noodig is Engelands voorbeeld te volgen, bewijst de schrijver door den toestand na te gaan op elk der Hollandsche eilanden zoowel boven als beneden den wind; vooral houdt hij zich bezig met het eiland Curaçao als het grootste en voornaamste der Hollandsche eilandengroep. Die toestand — het is van algemeene bekendheid — is verre van rooskleurig en slechts is er verbetering mogelijk, wanneer, wij zijn het volkomen eens met den Heer HAMELBERG, "Nederland Engelands jongste voorbeeld van koloniaal beheer zal volgen" en zich er niet toe bepaalt "om *coûte que coûte* de uitgaven der kolonie in evenwicht te brengen met de inkomsten en daarna de eilanden aan hun lot over te laten".

Daarbij moet men echter niet te veel waarde hechten aan de telkens terugkeerende tegenwerping, "dat de bodem en het klimaat onzer eilanden alle verbetering van den kolonialen landbouw onmogelijk maken." De Engelsche eilanden Anguilla, Barbuda, Antigua, de uitkomsten, welke de energieke gouverneur Van Raders met zijne proeven verkregen heeft, zijn daar om te bewijzen, dat die tegenwerping slechts gemaakt kan worden door menschen, die een *laissez faire*-politiek zijn toegedaan of wel met Labouchère *would let these colonies rot.*

Doch de Heer HAMELBERG beroept zich niet uitsluitend op deze argumenten om de gemaakte tegenwerping op te lossen, hij is een man van het woord, maar ook van de daad.

In het "tweede jaarlijksche verslag" van het geschied—, taal—, land- en volkenkundig genootschap der nederlandsche antillen vermeen ik op voldoende wijze te hebben aangetoond, dat er naast den kleinen landbouw ook voor een groote industrie plaats is in de kolonie, (dit artikel trok ook de aandacht van industrieelen in Nederland, men zie daarover den *Amigoe di Curaçao* van den 20sten Mei: *Sisal op Curaçao*) en thans schijnt het dat ook nog een andere, hier algemeen in het wild voorkomende en aan alle droogte weerstand biedende plant, de trichosantes tuberosum (plaatselijk bekend als *fantasía*, *maria fantasía* of *batáta fantasía*), vooruitzicht op een groote industrie opent, tenminste de berichten, hier van het koloniaal museum ontvangen over het zetmeel door de knollen dezer plant geleverd, luiden zeer gunstig.

Ons verslag van hetgeen de Heer HAMELBERG schreef, is langer geworden dan wij in den aanvang dachten. Toch kunnen wij ons niet weerhouden van ten slotte het beroep, dat de schrijver op Nederland doet, hier in zijn geheel over te schrijven, hopende dat dit beroep gehoord zal worden door ieder wien het aangaat, doch ook dat het rechtmatige daarvan zal worden ingezien en er naar gehandeld zal worden.

Ongeluksprofeet te worden genoemd kan voor niemand aangenaam zijn. Doch er kunnen zich omstandigheden voordoen, welke er iemand toe brengen er zich aan te wagen dien naam aan zijn persoon te verbinden. Onder zulke omstandigheden reken ik zeker het geval dat men, door een beschrijving te geven van bestaande toestanden en van de maatregelen, elders genomen om gelijke toestanden te verbeteren, de oorzaak kan zijn het nemen van diergelijke maatregelen uit te lokken. In dat geval wordt het de plicht van elken staatsburger, op te komen voor de belangen van het land dat hem een bestaan verzekert, en het is dan ook deze diep door mij gevoelde plicht, die het mij doet wagen een beroep te doen op het nederlandsche volk. Ik wensch het er op te wijzen, dat in het verre Westen nederlandsche kolonies zijn, die op den rand des afgronds van geheelen ondergang staan, en daarin ongetwijfeld zullen ten gronde gaan, indien niet het moederland maatregelen neemt om dat te voorkomen. Ik wensch het er aan te herinneren dat Nederland, toen het in zijn belang was het ras, waaruit de tegenwoordige bevolking grootendeels is gesproten, in die kolonies te importeeren; toen de west-indische compagnie zich daartoe, met goedkeuring der regeering, het uitsluitend recht voorbehield, en toen door den arbeid van dat ras jaarlijks duizenden guldens in het moederland werden omgezet en rijkdommen verworven, die nog thans de bron zijn van voorspoed en welvaart en tot grondslag hebben gediend voor de vorming van kapitalen, die nog thans het ten uitvoerleggen van grootsche ondernemingen mogelijk helpen maken, waarbij duizenden een bestaan vinden— zich borgstelde voor de toekomst van dat ras en zich nu niet kan en mag onttrekken aan de verantwoordelijkheid voor het verdere lot zijner west-indische kolonies, en als Nederlander kan ik ook niet gelooven, dat daartoe bij Nederland de wil zou bestaan.

HULDEBLIJK

AAN

Pastoor H. C. Verbraak.

Den 29sten Juni heeft te Atjeh een Roomsch-Katholiek priester een geheel bijzonder jubilé gevierd. De *Soldatenkrant* gaf reeds den 18den Mei ll. een feestnummer uit, opdat dit op den jubilé-dag zelf in Oost-Indië zou kunnen verspreid worden en dat geheel gewijd is aan den jubilaris, den Zeer Eerwaarden Heer H. C. VERBRAAK en waarin het portret van den feesteling prijkt.

Een vriendenhand zond ons dat feestnummer toe en wij kunnen niet nalaten uit de vele artikelen, allen geschreven door officieren en onder-officieren, die in Oost-Indië vertoefd hebben, onzen lezers een paar brokstukken aan te bieden, welke voldoende den aard en de beteekenis van dit feest zullen verklaren.

Bij het portret.

Gij, hooggeachte Pastoor Verbraak hebt eene opvatting van uwe herderlijke taak, die U eene eereplaats verschaft heeft in de harten van allen, die U hebben gekend. Gedurende een tijdvak van 25 jaren zijt ge bijna onafgebroken werkzaam geweest, te midden van den poel van dood en verderf.

Nooit viel Uw dikwerf zware arbeid U te moeilijk.

Uw troostend woord goot balsem in de wonden van hen, die kermend van pijn op het ziekbed ter neder lagen, ver verwijderd van hun dierbare familiebetrekkingen.

En ook, hoevelen hebt ge de oogen toegedrukt voor den eeuwigen slaap!

Uw heerlijk woord bracht gerustheid in het gemoed en verlichtte het scheiden van deze aarde.

Welk een edele opvatting hadt ge van Uwe schoone taak!

En dan, wat al vriendelijkheid straalde van U uit, met welk een buitengewone welwillendheid zijt ge begaafd, gij de onvermoeide strijder voor het welzijn van den Indischen militair.

Is het wonder dat Uw vijf en twintigjarig priesterschap met een algemeenen bijval in Indië is herdacht? Is het wonder dat zij, die U sinds jaren uit het oog verloren hebben, zich Uwer ook thans nog op dezen voor U zoo gedenkwaardigen dag met volle waardeering gedenken? Immers neen. Uwe daden, uwe diensten aan zoo velen bewezen, zonder onderscheid van geloof, van rang of graad zijn te diep gegrift in de harten, te onvergetelijk, om de dankbare herinnering daaraan ooit te doen verloren gaan.

Het "Virtus Nobilitat" (1) siert Uwe edele borst, uw menschlievend werk siert het Nederlandsche volk.

Met innigen eerbied ziet het Indische leger en een ieder ook hier in het moederland, die van uw werkzaam leven, zoo vol toewijding, hoorde gewagen tot U op en brengt U welgemeende dankbare hulde voor de voorbeeldige wijze waarop ge Uwe roeping vervult.

W. J. H. F.

(1) *Deugd Adelt*: woorden op het ridderkruis van den Nederlandschen leeuw.

Pastoor Verbraak.

1874 — 1899.

Henricus Christianus Verbraak, zoon van Johannes Jacobus Cornelius Verbraak en Antonia Josefina Bax, werd den 24en Maart 1835 te Rotterdam geboren. Aanvankelijk voor den handelsstand bestemd, gevoelde hij eerst op lateren leeftijd de roeping, om zich als priester geheel aan het heil van zijn evenmensch te wijden. Op 27-jarigen leeftijd, dus als volwassene, begon hij 2 October 1862 de voorbereidende studiën voor het priesterschap, welke hij volbracht te Ravenstein, Kuilenburg en Maastricht, en die hij gedurende een jaar onderbrak om in het collegie van Sittard bij het onderwijs werkzaam te zijn.

Den 18en September 1869 werd Verbraak te Maastricht tot priester gewijd door den Bisschop Missionaris Mgr. Leo Meurin, Bisschop van Ascalon en Apostolisch Vicaris van Bombay. Vóór zijn vertrek naar Indie was Pastoor Verbraak nog werkzaam te Tronchennes bij Gent in België in het jaar 1870 zijn 3e proefjaar en in 1871 te Nijmegen.

Bij Koninklijk Besluit dd. 13 Augustus 1872 werd de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië gemachtigd hem te beschouwen als R. C. geestelijke van den tweeden rang en om hem, in geval van plaatsing ter vervulling eener vacature, de geldelijke voordeelen toe te kennen, daaraan bij de bestaande bepalingen verbonden. 24 Augustus 1872 vertrok Pastoor Verbraak per stoomschip Conrad naar Indië, waar hij 3 October Batavia bereikte en terstond vertrok naar Padang, waar hij den 15en October aankwam.

Den 29en Juni 1874 zette hij voor het eerst te Atjeh voet aan wal, om er zijn leven van toewijding en onverpoosden arbeid te beginnen.

Sombere Dagen.

We schrijven Juli 1891. Het is vrij rustig op Atjeh. Nu en dan wat beschieten van de posten "gezondheidstoestand bevredigend, berri-berri stationair."

Daar, als een bliksemstraal uit onbewolkten hemel, vertoont zich de meest gevreesde vijand midden in den Kraton.

In een der Europeesche compagnieën v. h. 3e Bat, heeft hij reeds zijn slachtoffer gemaakt.

Een tweede, een derde, meerdere volgen.

Men kent zijn optreden, men kent zijne verschijnselen maar al te wel.

Maar men wil het zich ontveinzen. Noem het vergiftiging — het ergste liever dan de werkelijkheid, maar.... spreek *den* naam niet uit!

Helaas! de waarheid dient geconstateerd; —"Cholera is uitgebroken in de 1e comp. van het kranige 3e Bataljon".

Zij sluipt rond, zij kleeft vast aan kleeding en wapenen, zij vergiftigt drinkwater en voedsel.

Stervensmoed, — zie zijn gedecoreerd vaandel — Stervensmoed, ja dien toonde dat Bat. maar al te dikwijls in ruime mate te bezitten, maar, stervensmoed na eerlijken strijd, met het zwaard in de bebloede vuist, met het "Leve de Koningin!" op de veege lippen

Maar te moeten sterven, zonder eenigen tegenweer door de hand van een vijand, die onzichtbaar rondsluipt, die zijn slachtoffer verraderlijk bespringt, wurgt?!

Daar staat de comp. aangetreden voor eene oefening. Somber is de gemoedsstemming.

Een nieuw slachtoffer....in het gelid.

Hij is het, de stoere borst, de braafste van allen, voor hel noch duivel vervaard. "Als *ik* ook val, dan vallen er *twee*" was altijd zijn leus.

En nu, — hij strijdt, hij zwoegt tegen het gruwelijk monster, dat hem de beenen rammeit en de ingewanden doorpriemt, dat hem de oogen diep in de kassen perst, — dat hem wurgt.

Hij bezwijkt — hij valt alléén.

Steeds meerdere offers, toch bepaalt het zich voorloopig tot dezelfde compagnie.

De kazerne wordt als besmet verklaard, de troep afgezonderd in een afgelegen lokaal van het Groote milit. Hospitaal.

Alles wordt in het werk gesteld om den opgewekten geest terug te roepen: de officieren der comp. bewegen zich meer dan gewoonlijk tusschen hunne soldaten; buiten het hekwerk, dat het hospitaal omringt, klinkt van tijd tot tijd de muziek van een der Bataljons.

Maar schrille tegenstelling daarmêe, — somber zwoegt de stoommachine van den ontsmettingsoven.

En ginds, ginds ver in het "cholerablok", daar is het lijden even hevig als kort, — daarheen gaat niemand, tenzij door plicht geroepen.

En onder die enkelen, dagelijks, meermalen somtijds, schrijdt daar ook heen de bekende zwarte gedaante met het vriendelijke gelaat, de vriend van "hoogen" en "lagen", van Christenen en Mohamedanen, — de *beminde Pastoor Verbraak*, — voor hem geldt de gevaarvolle tocht een gewoon bezoek.

Moedig is het tegen den hardnekkigen vijand op te rukken, de bres te bestormen, zich te werpen in het strijdgewoel en met sabel en kolf te beuken op al wat weerstand biedt, te ontplooien de wapperende driekleur en haar te planten op de verwonnen veste.

Maar niet minder moed behoort er toe "weerloos den onzichtbaren vijand tegen te gaan, die besluipt, bespringt, afmaakt".

Die moed — soldaten, brengt het saluut! — bezit de Pastoor Verbraak in hooge mate. Die moed is het, die, gepaard aan zijn vast geloof, aan zijn hoog gevoel van plicht, hem maakte tot hetgeen hij is — de *weldoener van het Indische leger, de vriend van den soldaat.*

Wat smarten zijn door hem gelenigd, wat al leed door hem medegeleden.

Eén kwart cent voor elken voetstap door hem gezet in dat huis, waar veel geleden werd, in dat Groot-Militaire Hospitaal te Atjeh, — en een gouden standbeeld zou zijne herinnering voor het nageslacht bewaren.

Maar een reiner beeld heeft hij zich zelf opgericht in het hart van het Indische leger, dat hem eert, dat hem liefheeft; een reiner beeld in het hart van gansch het Nederlandsche volk met wiens zonen hij leed, met wiens zonen hij ook zegevierde.

In die harten zal de overlevering hem nog in vollen glans bewaren, als de tijd metaal en steen reeds lang heeft verwoest.

Ginneken, 3 Mei 1899.

H. C. SITSEN,
Gep. Kapt. O. I. L.

EENE GODSDIENSTOEFENING op een Zeepost te Atjeh.

In October 1897 deed pastoor Verbraak van Kota-Radja te Atjeh, een

---

ta un pensamentoe insoportabel, for di dia koe Dios a toema nos unico jioe, di mester traha pa un otro miembro di nos cas. Bo ta den error, mi sobrino. Nos ta contentoe koe nos molester i trabao lo ta na bienestar un dia di un Von Glokner-atrobé. Dios libra mi di orguljo, ma ta un legria pa mi di por contribui na aumenta splendor di nos nomber. es senjor bieuw tabata conclui su palabranan coe satisfaccion.

Es harimentoe despreciabel di Harteneck a moenstra masjar clar, koe é tabatin un otro idea.

Den wowo di Von Glockner a presenta un briljo ominioso, despues di un silencio corticoe, el a sigi:

— Si ningun disposición di familia no ta obliga bo alomenos di bo propio boluntad lo bo considera como un deber di no distrui bo propiedad. Mi ta puntra bo ainda unbez mas, mi sobrino, com lo bo por respondé di es manera ai koe bo ta trata?

Harteneck su frenta tabata manera candela. Su boz tabata ronco di trabao koe el a toema pa sofoca su rabia!

— Esai lo ta mi cuidao! Ta dependé di Herman i Erna, pa medio di un bon casamentoe coe hende ricoe, di juda Harteneck. Entre tantoe no ta falta mi ainda otro judanza.

(*E ta sigi.*)

reis langs Sumatra's Westkunt naar Padang. Onderweg zou hij verschillende posten aandoen, om daar zijne geestelijke plichten te vervullen.

Zoo bezocht hij o. a. ook toen den zeepost Melaboeh.

Natuurlijk is op dien post geen sprake van eene kerk, daar behalve de controleur, de gemachtigde van Atjeh Associatie, de officier van gezondheid en twee officieren, het aantal Europeanen der bezetting ongeveer 25 minderen bedroeg.

Toen dan ook de Atjehboot der Koninklijke Pakketvaart-Maatschappij op Melaboeh's reede kwam, en vernomen werd dat Pastoor Verbraak aan boord was en aan wal zou komen om kerk te houden, moest bepaald worden waar dit zou geschieden.

De postcommandant, in de wandeling „commandant" genoemd, bepaalde, dat de onderofficierscantine daarvoor in gereedheid gebracht moest worden.

Het houten gecireerde buffet met een voetenbankje ervoor zou als altaar fungeeren, terwijl eenige rijen stoelen voor de kerkgangers geplaatst zouden worden.

De chineesche aannemer* van het prauwenveer te Melaboeh bracht den Eerwaarden pastoor aan wal per groote sloep („Skuitje" noemt een Inlander eene sloep) want de „schuit" of het schip, zooals Landrotten zeggen, ligt ongeveer een 1000 Meter van de kust.

De pastoor, voor allen bekend, werd door de burger- en militaire autoritei- verwelkomd en naar de benting geleid.

De geestelijke zag er hoogst eenvoudig uit, hij was gekleed in toga, een donker gestreepte pantalon en model soldatenschoenen of schoenen van ongeveer hetzelfde model, terwijl een breede witte kurkenhoed, zooals de planters wel dragen, het door de zon verbrande gelaat, tegen de tropische hitte beschermde. Een valies, waarin de allernoodzakelijkste voorwerpen voor de vervulling der godsdienstoefening, droeg hij bij zich.

Na zich bij mijnheer en mevrouw den dokter en de dokteres te hebben „lekker gemaakt" en het priesterlijk overgewaad te hebben aangetrokken, werd hij naar de geïmproviseerde kerk geleid.

Reeds eenige militairen, grootendeels protestanten, hadden plaats genomen in „de kerk." Toen de pastoor met den dokter en diens vrouw en een der officieren binnentraden, stonden allen eerbiedig op. Allengs vulde de kerk zich meer en meer en kon de godsdienstoefening aanvangen.

Hoe deze plaats had, zal ik maar niet mededeelen. Doch hoe primitief ook het altaar was, waarvoor de geestelijke neergeknield lag met het oude misboek in de hand, en hoe hoogst eenvoudig diens kleeding en de omgeving ook waren, de overtuiging van het hart, waarmede de eenvoudige man sprak en handelde, boezemde zooveel eerbied in, dat ieder het plechtige en ernstige inzag en gevoelde.

Ik geloof, dat pastoor Verbraak toen te Melaboeh, het doel van zijne reis volkomen bereikt heeft; de ernst des levens werd ons weder voor oogen gebracht.

Na een drie kwartier was de kerk geeindigd; bij den dokter werd iets genuttigd, en na een hartelijk afscheid vertrok onze pastoor weer per „skuitje" naar boord, om den volgenden dag weder elders zijn herderswerk te herhalen.

Moge de brave man nog verscheidene jaren zijn liefdevolle werk kunnen verrichten tot nut en heil van den Indischen soldaat te Atjeh!

C. WEBB,
1e Luit. der Infanterie.

***

Aan een particulier schrijven, door ons met de laatste mail uit Soerabaja ontvangen, ontleenen wij het volgende:

Sedert heeft na een 25 jarig verblijf te Atjeh Pastoor Verbraak gelegenheid gehad om 2 maanden op Java door te brengen en heeft ZWEerw. elke plaats van Java bezocht waar zich geestelijken bevinden ten einde zoodoende met zijn collega's kennis te maken.

In de garnizoenen waar Pastoor Verbraak verblijf hield werden de officieren in de gelegenheid gesteld, hetzij of om de kennismaking te doen of om den ouden vriend te ontmoeten.

Hier in de pastorie werd twee dagen achter elkaar receptie gehouden en hebben dan ook nagenoeg alle officieren (er zijn er hier ruim 70) met hunne dames die recepties bijgewoond. De overste Christan stond voor die gelegenheid zijne muziek af. Toen de pastoor van hier vertrok, waren weer vele officieren met dames aan den trein, benevens alle Europeesche militairen, die bij het vertrekken van den trein het Wien Neerlands bloed en Wilhelmus van Nassauwen zongen.

De man was zeer aangedaan.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Officieele berichten.

Bij gouvernements-beschikking dd. 21 dezer maand, No. 365, is aan den heer J. SCHEUERMAN, op zijn verzoek eervol ontslag verleend als lid van den Raad van Justitie op St. Eustatius, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten.

***

Bij gouvernements-beschikking dd. 26 dezer maand, No. 372, is gedurende de afwezigheid met verlof van den heer J. DUYNEVELDT, hulppredikant bij de Protestantsche gemeente op Aruba, de heer W. VAN DEN BRINK belast met de waarneming dier betrekking.

Havennieuws.

Wij vestigen de aandacht der lezers op de nieuwe tijdtafel van de stoomschepen der *Red D Line*.

In het vervolg zal bij haar komst herwaarts het stoomschip *Caracas* zoowel San Juan als Ponce aandoen, terwijl het stoomschip *Philadelphia* dan slechts te San Juan binnenloopt.

Het stoomschip *Mérida*, zal niet meer zoo dikwijls als vroeger een reis naar Maracaibo maken, maar meermalen ongeveer tien dagen in onze haven blijven.

***

Heden vertrekt Hr. Ms. *Zeeland* uit onze haven naar Holland. Het schip zal op de gebruikelijke wijze door de kapel van het garnizoen uitgeleide worden gedaan.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Emilio Sposito Briceño, Isaaz Baiz é hijos [2], M. & J. Cardoze, B. M. A. Correa, Cardona & Co., Thomas E. Dukeshar c/o British Counsul, Ernest Helburg, Christiaan H. Pietersz, B. M. Rodriguez, Mathelda Winklaar, E. C. Williams c/o British Consul.

Aangeteekende stukken: M. & J. Cardoze, C. D. Meijer.

Politiezaken.

In de afgeloopen week hadden hier twee diefstallen plaats, een verleden week Zaterdag op den Berg van Otrabanda in een provisie-winkel, een ander Dinsdagmiddag in een particuliere woning aan den Waterkant van Otrabanda.

Deze laatste diefstal werd gepleegd op de volgende onbeschaamde wijze. Terwijl de bewoners van het bovenhuis aan hunne huiselijke werkzaamheden waren, kwam een vrouw de trap op, ging de gaanderij door, trad de groote zaal van het huis binnen en nam van een tafeltje iets weg. Een dienstmeisje zag uit de verte die vrouw binnenkomen en weggaan; zij ging daarom de vrouw op straat na en vroeg haar, wat zij noodig had. De vrouw antwoordde het een en ander en vervolgde toen haar weg. Later vermiste de dochter des huizes haar gouden bril en toen de politie daarna een onderzoek naar de dievegge instelde, bleek het, dat deze dien bril reeds aan een paar zilversmeden te koop had aangeboden. De dievegge werd nu spoedig achter slot en grendel gebracht.

***

Het vermoeden, dat de vorige week eeninzender in ons blad nog uitsprak: de brievendief bevindt zich niet elders, maar hier op Curaçao, is waarheid gebleken.

Woensdag legde de politie, na gedane huiszoeking, de hand op den brievenbesteller C. S., die reeds bekend heeft zich aan verduistering van brieven te hebben schuldig gemaakt. Hij beweert geen medeplichtigen in den diefstal te hebben. Het verkoopen van afgestempelde Curaçaosche postzegels bracht hem in verdenking.

Ongelukken.

Laatstleden Maandag geraakte te Pietermaai een vrouw onder een tramwagen en werd aan beide beenen gekwetst.

— De *Philadelphia*, die hedenmorgen hier binnenviel, bracht het treurig bericht, dat een harer stokers te La Guaira in het water was gevallen en verdronken is.

Een jubilé.

Deze maand zal onze sympathieke collega in de pers, *El Imparcial*, zijn zilveren jubilé vieren. Indien wij ons niet vergissen, is het den 20sten Juli aanstaande vijf en twintig jaren geleden, dat dit blad werd opgericht.

Ingezonden Mededeelingen.

BEKWAME GENEESHEEREN

zeggen, dat hetgeen onaangenaam is voor den smaak, het zij dan voedsel of geneesmiddel, weinig bevorderlijk is voor een systeem. Waarschijnlijk is dit tot op zekere hoogte de oorzaak, dat men in zoovele gevallen nalaat levertraan te gebruiken. Tot nu toe was de walgelijke smaak voor de meesten een onoverkomelijke moeilijkheid. Dit beletsel nu is geheel en al weggenomen door

HET PREPARAAT

VAN WAMPOLE

dat alle herstel en genezing aanbrengende kracht der Levertraan bezit, die door ons getrokken wordt uit versche kabeljauwlevers. *De smaak en evenzoo de reuk zijn geheel en al verdwenen.* Daarbij heeft dit preparaat ook nog de zeldzame geneeskracht van de Hypophosphitensiroop, van de Extracten van mout en kersenschillen, waarmede deze levertraan vermengd is. Vóór den maaltijd gebruikt, helpt het preparaat van Wampole de spijsvertering, zet bloed aan, overwint zwakte en uitputting, herstelt de krachten en voorkomt en geneest de koorts, rheumatisme, buikziekte, algemeene verzwakking, longaandoeningen en alle ongesteldheden, die voortkomen uit bloedbederf. *Het is een geneesmiddel, dat het einde dezer schitterende eeuw waardig is*, een zaak, die alles overtreft. Het is zoet als honig. Eén flesch overtuigt reeds en men kan er niet mede bedrogen worden. Het is te verkrijgen bij alle apothekers. [4]

———o———

EMULSION DE SCOTT.

Señores Scott y Bowne, Nva. York.

Muy señores míos: Tengo mucho gusto en manifestar á Uds. que he usado y visto usar siempre con muy buen resultado para las enfermedades de los pulmones, el raquitismo y otras muchas enfermedades constitucionales, la Emulción de Scott, y así tengo el gusto de recomendarla á enfermos y convalescientes.

DR. T. A. BLANCO,
Caracas, Ven.

———o———

La Semana Cristiana Ilustrada.

Hemos tenido el gusto de recibir el número correspondiente al último jueves de esta hermosa publicación que nos permitimos recomendar á nuestros lectores como un excelente medio de adquirir á precio sumamente módico un magnífico año cristiano ilustrado con más de 400 bonitos grabados.

Precio por un año 8 fr. 50. Dirigirse á los señores Popelin Hnos., 3, rue Seguier.—Paris.

BUITENLAND.

Rome. — Het bericht dat de Czaar aan den H. Vader zijn leedwezen zou betuigd hebben over het niet-uitnoodigen ter vredesconferentie van den H. Stoel, wordt bevestigd door de *Patriote*, die schrijft:

Den 21 Mei ontving de Paus den Russischen gezant bij het Vaticaan Tscharikof. Deze bracht in opdracht des Czaren den Paus in hartelijke bewoordingen den dank des Russischen keizers voor 's Pausen belangstelling in de vredesconferentie.

Dat de Paus geen uitnoodiging heeft kunnen ontvangen betreurt de Czaar ten zeerste, te meer, daar Rusland al zijn diplomatieke krachten op dit punt had vereenigd, zonder nochtans Italië, dat den steun had van al zijne bondgenooten, te kunnen overtuigen.

De Czaar heeft dezen laatsten stap willen doen om Z. H. te overtuigen van den ijver, waarmede hij bezield is om een toenadering van Rusland en den H. Stoel te verkrijgen.

Nu spreke men nog van het Katholieke Italië. En van het Katholieke Oostenrijk, dat Italië ondersteunde.

Maar de vraag dringt zich op, of de Katholieke afgevaardigden van Italië's bondgenooten hun regeeringen geen rekenschap hebben te vragen.

— De *Voce della Verità* deelt mede, dat de meeste gedelegeerden der Europeesche mogendheden ter Vredesconferentie en al de leden der Russische delegatie afzonderlijk, hun naamkaarten hebben afgegeven aan de woning van den pauselijken internuntius te 's Gravenhage, een handeling, die het karakter draagt eener welsprekende manifestatie, te meer, daar de Russische gedelegeerden daarbij voorgingen.

— Blijkens een telegram hier deze week aangekomen hebben de Katholieken te Rome bij de verkiezingen (lees: gemeenteraadsverkiezingen) voor de eerste maal sinds 1870 de overwinning behaald. Men vierde deze gebeurtenis met iliuminatie van alle kerken.

Italie.—Den 24sten Mei werden de boeien gebroken van den roemruchtigen Italiaanschen dagbladschrijver Don David Albertario, en wierp hij zijn boevenpak uit, het priesterkleed hangt hem weer om de leden in vrijheid, licht en leven.

Levendig staat ons zijne gevangenneming nog voor den geest: de plotselinge tijding van het in boeien slaan, de scherts, waarmede zij werd ontvangen, het vaste vertrouwen, dat de Italiaansche politie een blauw had geloopen als nooit te voren.

Maar de stemming veranderde dra. 't Scheen dat de Italiaansche regeering een slachtoffer wilde. Hij, de wakkere priester, strijder voor dat recht en die waarheid, welke alleen de revolutie kunnen tegenhouden, werd gevangen gezet als oproermaker. En dra ging hij onder de kerkerdeur voorbij, die voor drie lange jaren achter hem dicht viel.

Toen ging er een kreet van verontwaardiging op door de geheele Katholieke wereld. Met kracht werd de invrijheidstelling geëischt van den man, die immer was geweest door zijne leer en zijn strijd een steun voor eene regeering, thans zijn beul. Twee jaren schonk hem de koning vrij. Een vol jaar heeft hij thans in den kerker doorgebracht.

Maar in dezen tijd is zijn naam en zijn populariteit gestegen. Zijn "*Brieven uit de gevangenis*" zijn door het geheele land gelezen, en de bewondering is gestegen voor den man, die zóó weet te lijden als een Christen. Uit deze brieven ademt een geur van Christelijke deugd, een gelatenheid en overgave aan Gods H. Wil, die toont hoe weinig oproerig de man is, die voor opruiende taal in de gevangenis zat.

Populair was Don Albertario in zijn gevangenisschap. Alle partijen hebben zijne verdediging op zich genomen; zijn candidatuur voor de provinciale staten werd overal met applaus ontvangen. Vereeniginge

van allerlei aard benoemden hem tot eerelid. 't Zou hem geen moeite hebben gekost een Kamerzetel te verwerven en met dezen zetel de vrijheid, indien het *non expedit* des Pausen hem niet weerhouden had.

Op het laatste Katholieken-congres van Ferrara rees de vergadering spontaan als één man op, toen zij nauwelijks den naam hoorde van den wakkeren journalist.

Ziedaar een sterke, die groot was in den strijd, een reus van het woord, een beeld van schrik voor het maçonnieke liberalisme in Italië, — die grooter was in het lijden, daar hij als Christus leed, biddend voor zijne beulen,—die thans is aan de overwinning, terug in het strijdperk met den moed van voorheen, met de kracht echter van een gelouterde ziel, in welker streven naar waarheid de kracht nu trilt eener heiligheid door het martelaarschap.

Frankrijk. — Het volgend debat werd gevoerd in de Fransche Kamer in de tweede zitting, waarin behandeld werd de zaak der Algiersche Joden.

De heer Rouanet had gezegd, dat het ware doel der anti-semieten was de verjaging der Joden. Hij haalde aan, hoe de ontzetting uit de betrekkingen van de Israëlitische beambten een middel was tot het bereiken van dit doel. In alle steden, waar de vrienden van Drumont overwinnen, gebeurt dit.

Paul de Cassagnac. — Men behandelt de Joden in Algiers, zooals gij de Katholieken in Frankrijk bejegent. (*Teekenen van instemming ter rechterzijde. —Geraas.*

De heer Lerolle — In Parijs ontslaan uwe vrienden degenen, die hunne kinderen naar de Zusterscholen sturen. (*Zeer goed, zeer goed, rechts*).

De heer Rouanet. Het doet mij genoegen te kunnen constateeren, dat een gedeelte der Kamer solidair is met de onruststokers in Algiers. (*Levendige toejuichingen aan de uiterste linkerzijde. Onderbrekingen rechts*).

De heer Paul de Cassagnac. Het is aan deze zijde der Kamer onmogelijk de woorden van den heer Rouanet aan te nemen. Er is slechts in eene zaak overeenstemming: in de slechte behandeling, die de Algiersche Joden en de Fransche Katholieken moeten verduren. (*Toejuichingen rechts*).

De heer Rouanet. Ik heb eenvoudig willen constateeren, dat gij de feiten, die ik de Kamer voorhoud, bekent. (*Zeer goed! links. Ontkenningen rechts*).

De heer Paul de Cassagnac. Wat gij den Algierschen antisemieten verwijt, gij, die u valschelijk liberaal noemt, volvoert gij tegen de Katholieken in Frankrijk met dezelfde willekeur. (*Toejuichingen rechts. Geraas links*).

Het was duidelijk, dat de heer De Cassagnac gelijk had, en de heer Rouanet heeft niets meer geantwoord.

Duitschland. — De vroegere hoofdredacteur van de *Germania*, oud-lid van het Centrum, een, die vóór stond toen in den Culturkampf alles viel, wat in de eerste rangen stond, dr. Paul Majunke is in den Heer ontslapen.

Hij is een onvermoeid strijder geweest, een man. Voor zijn heilige zaak stond hij of viel.

Eens hingen er 46 aanklachten boven de *Germania*. Vijf harer redacteurs zaten gevangen. Ook Majunke werd veroordeeld; zijn onschendbaarheid als lid van den Rijksdag baatte niets. Daarop een interpellatie en een stemming in het Huis, die de invrijheidstelling eischte van dr. Majunke.

De Bondsraad echter verwierp het besluit, nadat Bismarck had gedreigd met ontslag. Een zegetocht was het, toen de gevangene in December 1875 in Berlijn terugkeerde.

Moge de Eeuwige Looner den wakkeren kampioen voor zijn strijden het loon, voor zijn lijden den troost schenken der eeuwige zaligheid.

Legad á vuestros hijos

buena salud y os bendecirán generaciones presentes y futuras. Infante risueño y rollizo era el hombre ó la mujer que hoy vemos fuerte y robusto. ¿ Dónde están sus contemporáneos que eran débiles y raquíticos? Si existen, "viven muriendo," arrastrando vidas de miseria, aquejados de perennes dolencias. Asegúrese el porvenir del niño enfermizo. La "grasa" y el "alimento mineral" indispensables para las criaturas delicadas, como bien lo dice el célebre Profesor Cheadle, de Londres, se hallan en la Emulsión de Scott. Póngase en la botella que se da al niño la cuarta parte de una cucharadita de Emulsión de Scott y el resultado no se dejará esperar. Los hipofosfitos son "el alimento mineral" que tonifica y crea nervios y huesos fuertes. El aceite de hígado de bacalao digerido la "grasa" que los cubre de carnes sólidas, el blindaje contra las enfermedades.

La Emulsión de Scott es un remedio de que se puede depender para que los niños anémicos y raquíticos se conviertan en fuertes, rosados y rollizos.

Desconfíese de las imitaciones y de las "preparaciones" y "vinos" llamados de aceite de hígado de bacalao pero que no lo contienen. La legítima lleva la etiqueta del hombre con el bacalao á cuestas pegada al envoltorio.

De venta en las Droguerías y Farmacias. **SCOTT & BOWNE, QUIMICOS, NUEVA YORK.**

ADVERTENTIEN.

Fotografía Soublette.

Este muy conocido Taller ofrece de nuevo sus trabajos á sus numerosos clientes, acaba de recibir máquinas de las últimas invenciones y tiene constantemente de venta aparatos é ingredientes frescos para el arte fotográfico.

HORAS DE TRABAJO de 8 A. M. — 4 P. M.

Gramática Papiamento

— DOOR —

ALFREDO F. SINTIAGO

te bekomen á **50 cts.** in den boekhandel van de Heeren A. Bethencourt en Zonen of ten woonhuize van den schrijver, Kerkstraat N° 195, Willemstad.

DE INTEEKENING

is opengesteld op den

"Diccionario Papiamentoe-Hoelandés i Hoelandés-Papiamentoe

DOOR

ALFREDO F. SINTIAGO

Nadere informaties te bekomen te Willemstad, Kerkstraat N° 195 of in den Boekhandel van de Heeren A. Bethencourt en Zonen, Willemstad.

"LA CORONACION"

REAL FABRICA DE CIGARRILLOS

Otrabanda, Calle Ancha.

Los cigarrillos de esta afamada Fábrica están elaborados con los mejores materiales de la Habana.

ALGODON, PECTORAL, TRIGO, BERRO ETC. ETC.

SE VENDEN POR MAYOR Y AL DETAL

en todos los Almacenes, Botiquines, Boticas y Tiendas de Curaçao, Bonaire, Aruba, Trinidad, Venezuela, Haiti, Colombia, etc. etc.

En esta fábrica encontrarán los fabricantes

PAPEL PARA CIGARRILLOS, PICADURAS DE PRIMERA CLASE ETC.

TIJD-TAFEL

der stoomschepen van "the Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1899.	Caracas	Philph*	Caracas	Philph*	Caracas	Philph*	Caracas
Vertrekt van New York....	Juli 6	Juli 22	Aug. 5	Aug. 23	Sept. 6	Sept. 23	Oct. 6
Doet San Juan aan........	,, 11	,, 27	,, 10	,, 28	,, 11	,, 28	,, 11
" Ponce	,, 12	,, —	,, 11	,, —	,, 12	,, —	,, 12
,, Curaçao	,, 14	,, 29	,, 13	,, 30	,, 14	,, 30	,, 14
Komt aan te La Guayra..	,, 15	,, 30	,, 14	,, 31	,, 15	Oct. 1	,, 15
Vertrekt van ,, ..	,, 18	Aug. 3	,, 17	Sept. 4	,, 18	,, 4	,, 18
Komt aan te Pto. Cabello	,, 19	,, 4	,, 18	,, 5	,, 19	,, 5	,, 19
Vertrekt van ,,	,, 20	,, 5	,, 19	,, 6	,, 20	,, 6	,, 20
Komt aan te Curaçao	,, 21	,, 6	,, 20	,, 7	,, 21	,, 7	,, 21
Vertrekt van ,, ...	,, 22	,, 7	,, 21	,, 8	,, 22	,, 8	,, 22
Doet La Guaira aan	,, 23	,, 8	,, 22	,, 9	,, 23	,, 9	,, 23
,, Ponce ,, ...	,, 25	,, 10	,, 24	,, 11	,, 25	,, 11	,, 25
,, San Juan ,, ...	,, 26	,, 11	,, 25	,, 12	,, 26	,, 12	,, 26
Komt aan te New-York	,, 31	,, 16	,, 30	,, 17	Oct. 1	,, 17	,, 31

STOOMSCHIP "MERIDA."

Vertrekt van Curacao	Juni 24	Juli 14	Juli 29	Aug. 13	Aug. 30	Sept. 14	Sept. 30
Komt aan te Maracaibo	,, 25	,, 15	,, 30	,, 14	,, 31	,, 15	Oct. 1
Vertrekt van ,,	,, 29	,, 19	Aug. 4	,, 18	Sept. 5	,, 19	,, 5
Komt aan te Curacao	,, 30	,, 20	,, 5	,, 19	,, 6	,, 20	,, 6
Vertrekt van ,,	Juli 3	—	,, 7	—	,, 8	—	,, 8
Komt aan te Maracaibo	,, 4	—	,, 8	—	,, 9	—	,, 9
Vertrekt van ,,	,, 6	—	,, 10	—	,, 12	—	,, 11
Komt aan te Curacao	,, 7	—	,, 11	—	,, 13	—	,, 12

SS. "HILDUR" en "A. R. THORP."

	Hildur	A. R. Thorp	Hildur	A. R. Thorp	Hildur	A. R. Thorp
Vertrekt van New York........	Juni 7	Juni 21	Juli 12	Juli 28	Aug. 12	Aug. 28
Komt aan te Curacao.........	,, 16	,, 30	,, 21	Aug. 6	,, 21	Sept 6
Vertrekt van ,, ...	,, 17	Juli 1	,, 22	,, 7	,, 22	,, 7
Komt aan te Maracaibo......	,, 18	,, 2	,, 23	,, 8	,, 23	,, 8
Vertrekt van ,, ...	,, 25	,, 11	,, 28	,, 13	,, 29	,, 14
Komt aan te Curacao.........	,, 26	,, 12	,, 29	,, 14	,, 30	,, 15
Vertrekt van ,, ...	,, 26	,, 13	,, 29	,, 14	,, 30	,, 15
Komt aan te New York........	Juli 5	,, 22	Aug. 7	,, 23	Sept. 8	,, 24

LEEST DIT!

Wij hebben de eer het geëerde publiek in kennis te stellen, dat wij benoemd zijn tot eenige agenten voor den verkoop van **Lans' extra Stout,** op Curaçao.

Dit bier heeft eene wereldberoemde vermaardheid verworven en wordt door meer dan duizend geneeskundigen in Nederland en door de meeste van dit eiland aan gezonden, zieken en herstellenden voorgeschreven.

Wij zijn tevens uitsluitend agenten voor den verkoop van een van de beste en goedkoopste lager-biersoorten, die in Curaçao geïmporteerd worden, nl. het merk **"El Ciervo"**—gerecommandeerd wegens het geringe alcoholgehalte en den aangenamen smaak.

De Lannoy & Co.

BOTICA CENTRAL

Attest betreffende de scheikundige expertise van

LANS' EXTRA STOUT:

SOORTELIJK GEWICHT 1,035

Alcohol gehalte (in volum proc).. 4,5 %

Extract gehalte.................. 9,88 %

Gehalte aan minerale bestanddeelen.............. 0,23 %

" " niet vluchtige zuren (als melkzuur) 0,24 %

" " vluchtige zuren (als azijnzuur)........ 0,025%

Abnormale bestanddeelen zijn niet geconstateerd.

Het "Stout" voldoet aan de eischen welke aan een deugdelijk fabrikaat gesteld moeten worden.

De verhouding van extract tot alcoholgehalte is als zeer gunstig te beschouwen.

w. g. DR. VAN HAMEL ROOS & HARMENS, Amsterdam.

LUZ DIAMANTE,

LONGMAN & MARTINEZ,

NEW YORK.

Libre de Explosión, Humo y Mal Olor.

— De Venta Por —

Las Ferreterías y Almacenes de Víveres.

Imprenta de la Libreria de A. BETHENCOURT & HIJOS, Curaçao.